

Голові Разової спеціалізованої вченої ради ID 8842

Львівського державного університету
фізичної культури імені Івана Боберського,
доктору педагогічних наук,
професору Данилевич М. В.

Рецензія

кандидата наук з фізичного виховання та спорту,
доцента Ріпак Мар'яни Олексіївни
на дисертаційну роботу Кухар Мар'яни Михайлівни
за темою «Корекція функціонального стану студентів підготовчої медичної
групи», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD)
з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка,
за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Актуальність. У сучасному суспільстві спостерігається тенденція зниження рухової активності, погіршення стану здоров'я, зниження рівня фізичної підготовленості та функціонального стану студентської молоді. Відповідно, збільшується кількість студентів, скерованих за станом здоров'я до підготовчої та спеціальної медичних груп.

Організація процесу фізичного виховання для студентів підготовчої медичної групи вимагає створення умов для індивідуального і диференційованого фізичного навантаження, упровадження нових навчальних програм та ефективних інноваційних методик з урахуванням рівня їхнього фізичного розвитку, стану здоров'я, фізичної підготовленості та функціонального стану. Водночас, сьогодні чимала кількість наукових досліджень спрямована на студентів основної та спеціальної медичних груп, натомість питанню фізичного виховання студентів підготовчої медичної групи приділяється недостатньо уваги.

Вивчення питання корекції функціонального стану студентів підготовчої медичної групи важливе для збереження та покращення їхнього здоров'я, профілактики хронічних захворювань, підвищення адаптаційних можливостей організму, поліпшення психоемоційного стану, покращення якості життя, формування здорового способу життя.

Необхідність корекції функціонального стану студентів підготовчої медичної групи в процесі фізичного виховання в закладах вищої освіти та пошук ефективних шляхів збереження здоров'я з урахуванням індивідуальних особливостей та уподобань студентів і зумовлює актуальність дисертаційної роботи.

Проаналізована дисертаційна робота виконувалася в рамках науково-дослідної теми кафедри теорії та методики фізичної культури Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського на 2017–2020 рр. «Теоретико-методичні аспекти оптимізації рухової активності різних груп населення» (протокол № 4 від 17.11.2016 р.) та теми 3.1. «Теоретико-методичні основи формування освітніх компетентностей, рухової активності та фізичної підготовленості різних груп населення в умовах нових соціальних викликів» зведеного плану науково-дослідної роботи Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського на 2021-2024 рр.

Результати оцінки наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Дисертаційна робота Кухар Мар'яни Михайлівни є завершеним самостійним науковим дослідженням, що містить раніше не захищені наукові положення і теоретичні узагальнення, має важливе наукове, теоретичне і практичне значення.

Науковий рівень дисертаційної роботи, яка подана на рецензування, є достатнім. Авторкою дотримано вимог щодо структури і змісту, запропоновано для вирішення актуальні наукові завдання із відповідним

розв'язанням у підсумку. Дисертація написана українською літературною мовою, стиль викладу матеріалу – науковий.

Наукові публікації автора (окремі у співавторстві) відповідають обраній тематиці дослідження. Загалом за темою дисертації опубліковано 18 наукових праць, серед яких 10 статей у наукових фахових виданнях України категорії Б, 1 стаття – у закордонному періодичному виданні, внесеному до міжнародної наукометричної бази Web of Science та 7 – у матеріалах наукових конференцій різного рівня. Публікації, в яких висвітлено основні наукові результати досліджень, представлені у достатній кількості. Вивчення змісту наукових праць вказує на те, що вони відображають зміст отриманих у дисертації результатів дослідження. Публікації висвітлюють всі розділи дисертаційного дослідження. Основні положення дисертаційної роботи апробовано достатньою мірою на конференціях різного рівня.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень.

Кухар М. М. у роботі *уперше* обґрунтувала та експериментально перевірила програму корекції функціонального стану студентів підготовчої медичної групи для закладів вищої освіти, яка складається з чотирьох блоків: цільового блоку, де визначено мету, завдання програми та принципи фізичного виховання; змістовного блоку, що складається з теоретико-методичного та тематично-практичного компоненту; організаційного блоку – до нього увійшли організаційні компоненти занять (тривалість, кількість занять в тиждень, рекомендовані засоби фізичного виховання); результативного блоку, в якому зазначений інструментарій для оцінювання показників фізичного розвитку, фізичної підготовленості та функціонального стану; *уперше* науково обґрунтувала потребу зміни підходів до змісту і проведення академічних занять за освітнім компонентом фізичного виховання зі студентами підготовчої медичної групи, а саме – виокремлення

цієї категорії здобувачів вищої освіти з основного відділення в окреме відділення під час занять.

Авторкою дисертаційного дослідження *удосконалено* наукові дані щодо організації та проведення занять студентів підготовчої медичної групи з різними порушеннями стану здоров'я та низькою фізичною підготовленістю.

За підсумками наукового дослідження *набули подальшого розвитку* наукові розвідки щодо підвищення мотивації до занять фізичними вправами, враховуючи бажання та інтереси студентів підготовчої медичної групи; наукові дані щодо особливостей функціонального стану, фізичного розвитку та фізичної підготовленості студентів закладів вищої освіти.

Рівень наукової обґрунтованості результатів дисертаційної роботи.

Наукові положення, висновки та рекомендації, викладені у дисертаційній роботі, достатньою мірою обґрунтовані, відповідають поставленій меті та завданням, об'єкту і предмету дослідження, мають теоретичне та практичне значення.

Ступінь достовірності отриманих результатів забезпечується проведенням аналізом сучасної наукової літератури з проблематики дослідження (211 джерел), адекватністю методів, достатньою вибіркою, достатньою тривалістю дослідження (2014–2025 рр.), використанням адекватних методів статистичної обробки результатів.

Рівень виконання поставленого наукового завдання.

У дисертаційній роботі коректно визначено мету та завдання дослідження.

Мета дослідження: науково обґрунтувати, розробити та експериментально перевірити ефективність програми корекції функціонального стану студентів підготовчої медичної групи засобами фізичного виховання.

Для реалізації мети у дисертаційній роботі поставлено чотири завдання:

1. Узагальнити науково-практичний досвід з питань організації фізичного виховання студентів, які займаються у підготовчій медичній групі.
2. Визначити потреби, мотиви, інтереси студентів підготовчої медичної групи в процесі фізичного виховання.
3. Дослідити фізичний розвиток, функціональний стан і фізичну підготовленість студентів підготовчої медичної групи закладів вищої освіти.
4. Визначити організаційно-методичні умови реалізації програми корекції функціонального стану студентів підготовчої медичної групи в процесі навчальних та самостійних занять фізичними вправами.

Рівень виконання наукового завдання є достатнім, враховуючи вимоги до написання наукової роботи на здобуття ступеня доктора філософії.

Оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Методологія дослідження відповідає меті та завданням. Авторка достатньою мірою описує у другому розділі значення і суть використаних методів та їх роль для вирішення завдань дослідження.

Аналіз дисертаційного дослідження вказує на те, що Кухар М. М. в належній мірі оволоділа методологією наукового дослідження, що передбачає теоретичний аналіз проблеми дослідження, підбір методів дослідження відповідно до наукової проблеми теоретичного чи експериментального наукового пошуку, аналіз результатів дослідження з використанням методів математичної статистики, вміння викладати науковий матеріал послідовно і лаконічно.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності, фабрикації, фальсифікації у дисертації та/або наукових публікаціях здобувача. Відповідно до проведеного аналізу дисертаційної роботи, а також наукових публікацій за результатами дослідження, ознак порушення академічної доброчесності не виявлено. Використання текстових запозичень супроводжується посиланням на відповідні наукові праці дослідників зі списку літератури, долученого до тексту дисертаційної роботи.

Зауваження до дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота Кухар Мар'яни Михайлівни виконана на належному науковому рівні, проте варто акцентувати на деяких дискусійних положеннях, побажаннях і зауваженнях:

1. У роботі є дискусійні твердження, наприклад: “процес навчання в сучасному ЗВО можна розглядати як один із факторів негативного впливу на стан здоров'я студентів” (с. 37); “вирішення проблеми якісного матеріально-технічного забезпечення впливатиме на підвищення мотивації студентської молоді до виконання фізичних вправ” (с. 56).

2. В анкетуванні, яке проводилося у чотирьох ЗВО України, брали участь 363 студенти I-II курсів, і лише 47 з них належали до підготовчої медичної групи. На наш погляд, саме думка студентів підготовчої медичної групи щодо мотивів, інтересів, потреб, підходів до організації занять була важливою, а їх в опитуванні брало участь орієнтовно 12 осіб з одного навчального закладу.

3. Варто уточнити, чому студенти ЕГ займалися окремо від основної медичної групи, а студенти КГ – разом з основною медичною групою. У 3 розділі (с.111) і 4 розділі (с.122) авторка вказує, що студенти підготовчої медичної групи відчували дискомфорт під час спільних занять з фізичного виховання зі студентами основної медичної групи.

4. На нашу думку, у загальних висновках недостатньо висвітлено результати опитування, зокрема не розкрито потреби та інтереси студентів підготовчої медичної групи в процесі фізичного виховання, зазначено лише мотиви.

5. У підрозділах 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 є достатньо велика кількість матеріалу, яку можна винести у 1 розділ (аналіз літературних джерел).

Зазначені зауваження та дискусійні моменти не є принциповими, не знижують наукову та практичну цінність проведеного дослідження.

Висновок. Дисертаційна робота Кухар Мар'яни Михайлівни за темою: «Корекція функціонального стану студентів підготовчої медичної групи», є

7

завершеним самостійним дослідженням, має наукову новизну та практичну значущість, відповідає вимогам наказу МОН України №40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (зі змінами), «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. №44 (зі змінами), а її автор Кухар Мар'яна Михайлівна заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Рецензент:

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
доцент кафедри теорії та методики фізичної культури
Львівського державного університету
фізичної культури імені Івана Боберського

М. О. Ріпак

Підпис Ріпак М.О. засвідчую
Проректор з науково-педагогічної роботи
та міжнародних зв'язків
Львівського державного університету
фізичної культури імені Івана Боберського
доктор наук з фізичного виховання та спорту,
професор

М. П. Пітин

22.05.2025